Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Lausuntopyyntönne HE 185/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan talousalueella sijaitsevan tytäryhtiön lopullisen tappion konsernivähennyksestä ja laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 a §:n muuttamisesta

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAIKSI EUROOPAN TALOUSALUEELLA SIJAITSEVAN TYTÄRYHTIÖN LOPULLISEN TAPPION KONSERNIVÄHENNYKSESTÄ JA LAIKSI ELINKEINOTULON VEROTTAMISESTA ANNETUN LAIN 18 A §:N MUUTTAMISESTA

Suomen Asianajajaliitto (jäljempänä ”Asianajajaliitto”) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa. Lausuntonaan Asianajajaliitto esittää seuraavaa.

1 Yleistä

Asianajajaliitto pitää uutta lainsäädäntöä kannatettavana ja välttämättömänä Suomen lainsäädännön saattamiseksi EU-oikeuden mukaiseksi. Asianajajaliitto kuitenkin katsoo, että tietyiltä osin konsernivähennyksen kriteerejä ja lain voimaantuloa tulisi vielä täsmentää, jotta uusi lainsäädäntö ottaisi sekä EU-oikeuden vaatimukset että verovelvollisten oikeusturvan paremmin huomioon.

2 Konsernivähennyksen tekemisen edellytykset

2.1 Konsernivähennyksen enimmäismäärä

Esitetyn lain Euroopan talousalueella sijaitsevan tytäryhtiön lopullisen tappion konsernivähennyksestä ("konsernivähennyslaki") 9 §:ssä ehdotetaan konsernivähennyksen enimmäismääräksi emoyhtiön verotettavan tulon määrää sinä vuonna, kun tytäryhtiön purku saatetaan loppuun.

Konsernivähennyksen määrää ei ole perusteltua rajoittaa tällä tavoin. Kotimaisessa tilanteessa konserniavustusta on mahdollistaa antaa vuosittain, mutta konsernivähennyksen tekeminen on rajattu yhteen vuoteen. Voi olla sattumanvaraista, minkä suuruinen emoyhtiön verotettava tulo on juuri sinä vuonna, kun tytäryhtiön purku saatetaan loppuun. Näin ollen tällä rajoituksella rajoitetaan konsernivähennyksen määrää ja siten lopullisten tappioiden vähentämistä joissain tilanteissa merkittävästikin. Asianajajaliiton näkemyksen mukaan tämä rajoitus on perusteeton ja syrjivä.

2.2 Suhteellisuusperiaate vähäisten tulojen osalta

Hallituksen esityksen konsernivähennyslain 4 §:n perustelujen mukaan tytäryhtiön vähäinenkin tulomahdollisuus estäisi tappioiden pitämisen lopullisena. Asianajajaliitto toteaa, että suhteellisuusperiaatteen perusteella aivan vähäisiä tuloja ei tule pitää tällaisina vähäisinä tulomahdollisuuksia. Tuloja on myös tarkasteltava nettotuloina ja varoja nettovaroina arvioitaessa niiden vaikutusta tappioiden lopullisuuteen.

PL 194, FI-00101 Helsinki
PB 174, FI-00101 Helsingfors
Simonkatu 12 B, FI-00100 Helsinki
Simonsgatan 12 B, FI-00100 Helsingfors
puh. +358 (0)9 6866 120
info@asianajajaliitto.fi
info@advokatforbundet.fi
asianajajaliitto.fi
advokatbundet.fi

2.3 Omistajanvaihdosten vaikutus

Konsernivähennyslain 7 §:ssä ehdotetaan, että tytäryhtiön tappioiden on vastattava kotimaisia tappioita esimerkiksi vanhentumisaikojen ja omistajanvaihdosta koskevien rajoitusten osalta. Omistajavaihdoksia koskevaa poikkeuslupamenettelyä ei hallituksen esityksessä katsota tarkoituksenmukaiseksi ulottaa konsernivähennystilanteisiin. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että emoyhtiön omistusmuutos voi johtaa emoyhtiön ulkomaisen tytäryhtiön tappioiden vähennyskelpoisuuden menettämiseen ja sitä kautta estää konsernivähennyksen tekemisen. Vastaavissa kotimaisissa tilanteissa konserniavustuksen antaminen olisi kuitenkin poikkeusluvan nojalla mahdollista.

Poikkeusluvan tappioiden vähentämiselle saa nykyisen oikeus- ja verotuskäytännön valossa lähes kaikissa tilanteissa, kunhan tappiot eivät ole muodostuneet kauppatavaraksi. Silloin kun yhtiöiden välillä on vallinnut konserniavustussuhde tappiovuoden alusta alkaen, poikkeusluvan saa myös tappioiden vähentämiselle konserniavustusta vastan.

Asianajajaliitto katsoo, että lainsäädäntöön tulisi sisällyttää mahdollisuus esittää selvitystä siitä, että välillisen omistajanvaihdoksen johdosta tytäryhtiölle olisi Suomessa annettu tappioiden poikkeuslupa. Käytännössä tämä mahdollisuus koskisi vain välillisiä omistajanvaihdoksia, koska ehdotetun konsernivähennyslain 5 §:n 5 kohdan mukaan emoyhtiön edellytettäisiin omistaneen tytäryhtiön osakkeet tappiovuoden alusta alkaen.

3 Lain voimaantulo ja soveltaminen

Ehdotetun lain tarkoituksena on korjata Suomen nykyisen lainsäädännön EU-oikeuden vastaisuus. Hallituksen esityksen mukaan konsernivähennyslakia esitetään sovellettavaksi kuitenkin ensimmäistä kertaa vasta verovuoden 2021 verotuksessa.

Soveltamisen aloittaminen vasta vuodelta 2021 toimitettavasta verotuksesta ei ole nykyisen lainsäädännön EU-oikeuden vastaisuus huomioiden perusteltua. Konsernivähennyksen tekemiseen pitäisi olla oikeus edellytysten täyttyessä oikeus myös taannehtivasti. Lainsäädäntöä tulisi pystyä taannehtivasti soveltamaan tilanteissa, joissa lopullisten tappioiden kattamiseksi annetun konserniavustuksen vähennyskelpoisuus on aiemmin EU-oikeuden vastaisesti hylätty.

Hallituksen esityksen vaikutusarvioinnin mukaan ehdotetulla lainsäädännöllä ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta verotuottoon aiempaan tilanteeseen verrattuna. Lainsäädännön taannehtivalla soveltamisella ei näin ollen pitäisi olla merkittävää vaikutusta verotuottoon, mutta verovelvollisten oikeusturvan toteutumisen kannalta EU-oikeuden vastaisen lainsäädännön korjaamisella myös taannehtivasti on merkitystä.

Helsingissä 9. marraskuuta 2020

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO

Psta

Ritva Aalto

asianajaja, Dittmar & Indrenius Asianajotoimisto Oy

Suomen Asianajajaliiton lausunnot valmistellaan oikeudellisissa asiantuntijaryhmissä, joiden toiminnassa on mukana noin 120 asianajajaa. Tämä lausunto on valmisteltu vero-oikeuden asiantuntijaryhmässä.